

www.merhabahaber.com

f facebook.com/akademiksayfalar

Merhaba

CİLT: 17 • SAYI: 29
15 KASIM 2017 ÇARŞAMBA

KADEMİK

Sayfalar

Kurucusu:
Mehmet Ali UZ

Hazırlayanlar: **Serdar CEYLAN - S. Melik KAYA**
srceylan@hotmail.com - s.melikkaya@gmail.com

VEFATININ
30. YILINDA
**AV. FAKİR
USMAN
ve
KONYA
FIKRALARI**
(1926 - 1987)

ÖZEL SAYISI - 2 -

Av. FAKİR USMAN'IN KONYA FIKRALARI KONFERANSI -2-

KIPIRDAMAYIN LEN

Eski Konyalıların pekiyi tanıdığı Anızkırana bir gün komşuları teklif etmişler. Bu gün yassı namazından sonra camide mevlit okutulacak sevaptır, muhakkak gidelim. Anızkırana cahil okuması yazması yok aptesle namazla hiç münasebeti mevcut değil. Cevap vermiş:

- “Oğlum, siz kalles adamsınız, giderim ama bana orada bir tuzak hazırlar bir kalleslik yaparsınız”.

Komşular katiyen sana hiç bir şey yapmayacağımıza namusumuz üzerine söz veriyoruz diye teminat vermişler. Hep birlikte mevlide gidilmiş. Mevlit okunmaya başlamış ve tam sıra:

“İçtim anı oldu cismim nura gark

Edemezdik kendimi nurdan fark”

Beytine gelip de bütün cemaat ayağa kalkınca kendisine hazırlanan tuzağın fili hareketlerine geçildiği zehabına kapılan Anızkırana, birden belinden tabancasını çekerek,

“Kıpırdamayın len, bin kişide olsa hepinizi yakarım”. Demiş.

HA.. PEDERİM HA..

Karahafızların Mustafa Efendi'ye gerek Konya'da gerekse millet vekilliği zamanında kendisine

daim baba derlerdi, hatta öylesine ki Konya Mebusu “Karahafız zade Mustafendi” deyince tanımayan belki çıkarda ama “Konya Mebusu baba” deyince tanımayan olmazdı.

Baba mebusluğu sırasında büyük adada bir köşk tutar. Bir gün kendisine misafirler gelir, yenir içilir. Sıra adada dolaşmaya gelir. Kiralık iki tane eşek bulurlar birine misafir, birine de karahafızların baba biner. Misafirin eşeği hızla ve zevkle koşmaya başlarken üzerinde keyfe gelen misafir:

“ha babam ha... Ha babam ha...”

Diye söyler, fakat birden karahafızların babanın yanında pot kırığını anlayarak ifadesini değiştirir:

“ha pederim ha... Ha pederim ha...”

diye söylenmeye başlar.

DELİ FUAT

Konya'nın Eski Noterlerinden Fuat Bey, o zamanın valilerinden Fuat Bey'e kızmış “Deli Fuat” demiş. Bunu hemen valiye götürüp söylemişler. Vali bir hayli içerlemiş ve bir yolunu bulup Noter Fuat Bey'e:

“Fuat Bey, teessüf ederim, bana deli fuat demişsin”.

Demiş. Fuat Bey, bütün hazır

cevaplığını kullanarak:

“Doğru efendim, zatialiniz deli fuatsınız, çünkü imza atarken D harfini kullanıyorsunuz, onun için siz deli Fuatsınız, ben ise T harfini kullanıyorum, Teli Fuatım”.

ATIN YERİNE EŞEK BAĞLAMAM

Konya'nın erkekler arasında akşam sonu oturmalarının yapıldığı bir sıralarda noter Fuat Bey ile arkadaşları muntazam sıra şeklinde oturmalar yaparlarmış. Bu mecliste bulunanlardan biri kendisinden daha genç ve babası ölmüş diğer birine latife olsun diye mütemadiyen takılırmış ve

- “Oğlum, Babam öldü. Ananı bana ne zaman verecen”

diye taciz edermiş. Utancından buna cevap olarak da delikanlı:

- “Anama bir sorayım da cevap veriyim ağa”

der, atlatırmış. Gene bir gün aynı şekilde sıkıştıınca

- “Anama sordum ağa, ben atın yerine eşek bağlamam”

diyor cevap verince Noter Fuat dayanamamış:

“Ne o oğlum, anan gine senin gibi bir katır doğururum, diye mi korkuyor” demiş.

SİMYON - KİMYON

Noter Fuat Bey'in bidayet mahkemesinde müdde-i umumi⁽¹⁾ olduğu günler. Mevsim sonbahar, sucuk pastırma zamanı. Fuat Bey evden çıkarken “kimyon” almasını tembih etmişler.

Fuat Bey mahkemeye gelmiş, duruşmaya çıkmış, hatırına evden verilen sipariş gelmiş. Mübaşiri çağırması:

- “Oğlum attarlar içinden kimyon al gel” demiş.

Kimyonu “simyon” anlayan mübaşir, atarlar içine gitmiş, o zaman orada atarlık yapan **Simyon Efendi**'yi⁽²⁾ yanına düşürmüş almış, müddeiumuminin odasına getirip oturtmuş. Biraz sonrada duruşmanın ceryan ettiği salona gelmiş, Fuat Bey mübaşiri yanına çağırarak:

-“Getirdin mi?”

Diye sorunca mübaşir:

“Getirdim efendim” diye cevap vermiş.

Bunun üzerine Fuat Bey, “hadi git iyice bir döğ” der demez mübaşir odaya gidip, Simyon Efendi'ye dayak atmaya başlamış, ağzından burnundan kan gelinceye kadar dövmüş. Tekrar

(1) Cumhuriyet Savcısı.

(2) Simyon Efendi için bkz: Kamil Uğurlu, Konya Şehrengizi, s. 123-125.

salona döndüğünde Fuat Bey salona çağırarak, “oğlum iyi döğeydin” diyence mubaşir:

-“Döğdüm efendim, ağzından burnundan kan gelinceye kadar dövdüm”

der demez durumu kavrayan Fuat Bey, hemen müddeiummili-lik odasına girerek ve hiç bozuntuya vermeden Simyon Efendi’ye sert bir eda ile:

-“İşte Simyon Efendi.....bir daha böyle siyasi meselelere burnunu sokarsan dayak ile kalmaz

hakkında takibatta açtırırım, bu defa bu kadcarcıkla kurtuluyorsun”

Diye çıkışınca Simyon Efendi de:

-“Allah ömür versin efendim.... Allah ömrünüzü uzun eyesin”

diyerek oradan uzaklaşmış.

BOZKIR PEKMEZİ Mİ ZANNETTİN?

Gene rahmetli Noter Fuat Bey Meram’da oturan meslektaşı daha doğrusu bir avukat arkadaşı ile konuşurken arkadaşı muzdarip bulunduğu sıtmadan şikâyet edince Fuat Bey:

-“Onun kolayı var bir kadeh konyak içersen hiçbir şeyin kalmaz” cevabını verir.

Bozkırlı olan avukat arkadaşı, Bozkır’da bardağa kadeh dediklerinden bir bardak konyak içileceğini zanneder, evine gider kuplu bira bardaklarıyla bir bardak konyağın bir nefeste içer. Biraz sonra çok fazla hastalanan bu avukatın çocukları Fuat Bey’e koşarak gelir ve “Aman Fuat amca babam ölüyor yetişiverin” diye feryat ederler.

Fuat Bey arkadaşının evine gider bakar ki avukat arkadaşı perişan bir vaziyette, baygın yerde yatıyor. Karısına konyak şişesiyle bardağı göstererek bunu içti bu hale geldi deyince Fuat Bey gene hayret eder, “hepsini birden mi içti” der. Hepsini içtiğini cevabını alınca:

-“Vay ayı vay, bunu Bozkır bekmezi mi zannettin” der.

BENİM MAYAM BOZUK DEĞİL SENİN SÜDÜN BOZUK

Köse Binbaşı Ali Vasıf Bey, peynir yapmak için Mubaşırzade'den⁽³⁾ peynir mayası alır. Süte kor peynir tutmaz. Ertesi gün Mubaşırzade'ye gelerek

“Mubaşırzade mayan bozukmuş”

diye esperi yapınca Mubaşırzade hiç bozuntuya vermeden aynı soğuk kalınlıkla

“Binbaşım benim mayam bozuk değil, senin südün bozukmuş da ondan”

diye cevap verir.

DONDURMA DÜĞMESİ

Rahmetli Muhlis Koner'in son defa belediye reisi seçildiği günler. Muhlis Bey reisliğe seçilmiş ve riyaset masasına oturmuş yazın sıcak bir gününde eş dost tebrike gelmişler ve “hoca hiç laf anlamayız, dondurmaları ısmarla bakalım” demişler.

Hoca yanında bulunan o zamanın zabıta amiri Fahri Bey'e

masanın üzerindeki zil düğmelerini göstererek:

“Gel bakalım Fahri bu düğmelerden hangisi dondurma düğmesi bir gösteriver” demiştir.

TENEKE SATACAK GİDİLER

Gene Muhlis Koner'in reisliğine ait bir fıkra: Muhlis Bey bir gün öğleden sonra dairesine gelmiş, dairesinde birkaç kişi oturup onu beklemektedirler. Makamına oturur önündeki günlük takvimine bakar ve orda (hususiyetle teneke satılacak) yazısını görür zile basar pek sevdiği talebesi Fahri Bey'i çağırır:

–“Oğlum Fahri, hani bir teneke satacak gidiler, geleceğidi de teneke satacaktık hani neredeler?”

Deyince Fahri Bey hemen kulağına yaklaşır: “Aman hoca, pot kırılıyorsun, işte karşınızda oturuyorlar” der demez hoca bozuntu-

(3) Konya Attariye Osmanlı Anonim Şirketi'nin 1918 yılında kurucularından birisi de Mubaşırzade İbrahim Efendi'dir. Müderris ve tüccarlardan İbrahim Nuri Bey'in büyük oğlu olan Mubaşırzade Mehmet Şükrü Bey, biraderleri Osman Nuri, Ahmet Hilmi, Mustafa Lütfi ve Mevlüt Zeki Beylerle pederinin mağazasını istihlaf etmiştir. Şükrü Bey, 1890'da doğmuş ve ihtiyat zabiti olarak harbe iştirak edip harp madalyası ile taltif edilmiştir. Mubaşırzade ticarethanesinin İstanbul ve Viyana mübayaa yazıhanesi vardır. (M.Zeki, Türkiye Teracim-i Ahval Ansiklopedisi, s. 459). Osman kızı Miyase Kolbaşı (vefatı 05.10.1941), Üçler Mezarlığı'nda (119 ada, 318 parsel) mefundur. Mubaşırzade Osman Kolbaşı'nın oğlu İbrahim Nuri Kolbaşı (vefatı 2014)'dir. Kazım, Kemal, Nuran (Saatçioğlu), Süleyman Sırrı ve Erol isimli kardeşleri vardır. İbrahim Nuri Kolbaşı, Hayriye ile Sabri Ekiz'in kızı Ayşe Hanım ile evlenmiş, Osman ve Oktay isimli iki oğlu, Rengin (Yağca) isimli bir kızları olmuştur. İbrahim Nuri Kolbaşı, 18 Mart 2014 Salı günü, Zincirlikuyu Camii'nde kılınan öğle namazının ardından Zincirlikuyu Aile Kabristanı'na defnedilmiştir. Ayrıca bkzn: Saima Yardımçı, Konya'da Asırlık Bir Çınar 2, s. 270-273.

Mehmet Muhlis Koner (1886-1957)

ya vermeden:

“Öyle mi gelin bakalım tenেকে satacak gidiler, tenekeleri sata-
lım” der.

İŞİLIYANLARDAN MUŞULAYANLARA SIRA GELDİĞİ YOK Kİ

Konya'nın sevilmiş nüktedanı Tayip Ağa ile **Profesör Sadi Irmak** (1904-1990) çok sevişirler. Sadi Irmak her Konya'ya gelişinde Tayip Ağa'yı mutlaka ziyaret eder. Gene Sadi Irmak'ın bakan olduğu bir günlerde Sadi Irmak, Tayip Ağa'ya uğrar ve Ankara'ya gideceğinden bahisle veda eder.

Tayip Ağa, Sadi Irmak'ın bu ziyaretlerinden çok mütehasıs olduğu için onu uğurlamak ister ve istasyona kadar gider, gider ama kalabalıktan bir türlü baka-na yaklaşamaz gerilerde beklemeye başlar nihayet trenin hareket saati yaklaşınca Sadi Irmak tren penceresine çıkar ve oradan

Prof. Dr. Sadi IRMAK (1904-1990)

Tayip Ağa'yı görür, tekrar tren-den inerek, Tayip Ağa'ya yaklaşır veda eder ve:

“Tayip Ağa, niye zahmet et-tin, madem geldin niye yaklaş-madın” deyince, Tayip Ağa, cevabı verir:

“Ne yapıyım oğlum, işiliyan-lardan müşulayanlara sıra geldiği yokki” der.

HAŞU DELİĞANLILAR GÖRSÜN

Seçim günleri rahmetli **Mü-tevelli İbrahim Efendi**'nin mahallesinde sandık kurulu üyesi İbrahim Efendi mahalle muhtarı o sırada bir seçmen sandık başı-na geliyor. İbrahim Efendi ona hitaben:

“Oğlum, avradını ne diye ge-tirmedinde kendin geldin” diye sorunca adam yarı şaka yarı hid-detle cevap veriyor:

“Ne o İbrama ben avradı getir-seydim benim avrada bakacak mı

idin” der demez İbrahim Efendi cevabı yapıştırmıyor:

“Oğlum, ben zaten senin avradı bilirim, mahallemizin çocuğu haşu deliğanlılar görsün diye söyledim”

BİZ DE ŞEHİRLİYİZ HA...

Konya'nın sevilen simalarından rahmetli **Saatçi Murat Tiftik** ile Hasan Dayı İstanbul'a gidiyorlar. Kadıköy'de gezip dolaştıktan sonra İstanbul tarafına geçmek için vapur iskelesine geliyorlar. Vapur iskeleye yanaşmış yolcuları boşaltıyor. Mevsim yaz, bunaltıcı sığağın hüküm sürdüğü bir gün kadın erkek açık saçık giymişler hele kadınlar Japone-tip kolsuz elbiseleri ile yarı çıplak bir vaziyette vapurdan iniyorlar. Murat Ağa bir müddet bu inenleri seyrettikten sonra Kadıköy ismini telmihen Hasan Dayı'ya soruyor ve aralarında şöyle bir konuşma ceryan ediyor:

-“Dayı burası köy ha...”

-“Köy, Murat”

-“Şu inenler de köylü öyle mi?”

-“Köylü, Murat...”

-“Biz de şehirliyiz ha...”

SERDE ERKEKLİK VAR

Gene Konya'nın pek sevilen simalarından **Adnan Evren'e**⁽⁴⁾ sormuşlar: “Abey, neden karı kocadan ekseriyeye erkekler önce kadınlar sonra ölür?” Adnan cevap

(4) Adnan Evren, Ahmet Kemal Evren'in oğludur. 1982 yılında vefat etmiş, Musalla Mezarlığı (146 ada, 497 parsel)'na defnedilmiştir.

vermiş:

“... arkadaş serde erkeklik var, Azrail de olsa ölmeden avradı kimseye teslim etmeyiz”

MESDİN AĞZINI KİM BÜYÜDDÜ

Eski Konya düğünlerinde kadınların düğün yaptığı bir salonun köşesi bir çarşaf veya herhangi bir bezle bölünerek oraya erkek saz takımı oturtulurdu.

İşte böyle bir düğünde erkek saz takımı icrayı ahenk ederken Konya'nın kenar semtlerinde yetiştirilmiş bir hanım “Mesdinazım kim büyüdü böyle biperva seni⁽⁵⁾” şarkısını çok sevdiği için saz takımına yakın olan bir arkadaşına seslenmiş:

“Aman Fadim, şu çalgıcılara söyle de Mesdin ağzını kim büyüdü şarkısını bir çalversinler” demiş.

YANLIŞLIKLA GAVURU UYANDIRMIŞ

Keçimuhsine Köyü'nden birisi Konya'da tefecilik yapan yani faizle para veren **Rum asıllı Andon** isimli birisinden borç para almış, gününde ödeyememiş durumunu muziplerden biri Keçimuhsineli şehre geldiği bir gün onun saflığından istifade de ederek:

(5) Hafız Sadettin Kaynak (1895-1961)'in rast şarkısı. Güftesi, NEDİM (1681-1730)'in meşhur gazeli: Mest-i nâzım kim büyüdü böyle bi-pervâ seni / Kim yetiştirdi bu günâ servden bâlâ seni / Büyüdan hoş rengden pâkizedir nâzık tenin / Beslemiş koynunda gûya kim gül-i ra'nâ seni / ... Günümüz Türkçesi ile: Ey naz sarhoşu sevgilim seni böyle pervasız kim büyüdü / Seni serviden daha yüksek kim yetiştirdi? / Kokulardan daha kokulu, renklerden daha temiz senin nazık tenin. / Sanki gül seni koynunda beslemiş ve sana rengini ve kokusunu vermiş.

“Oğlum, sen buralarda ne gezen Andon’a borcunu ödeyememişsin Andon köye geldi. Tarlalarını haczetti. Hepsini bir arabaya yükledi alıp götürcek” demiş.

Bu haberden kuşkulanan Keçimuhsineli büyük bir telaşla köyün yolunu tutmuş fakat aynı gün köye yetişemeyeceği için yolda bir handa kalmış ve hancıyı sıkı sıkı tembih etmiş, “Aman Hancı Ağa, çok acele işim var yarın şafak sökmeden beni uyan-dır” demiş ve yatmış. Yanına bu defa başka bir gayrimüslim gelmiş oda yatmış.

Şafak sökerken acele hancı Keçimuhsineliyi uyandırmış, Keçimuhsineli acele ile kalkmış yanlışlık ya yanında yatan gayrimüslimin şapkasını başına geçirmiş ve başlamış sür’atle köye doğru ilerlemeye köye yaklaşırken köyden şehre gelen hemşehrilerine rastlayınca hemşehrileri:

“Oğlum, bu ne hal başındaki gavur şapkası ne arar” deyince Keçimuhsineli başından şapkayı çıkarmış, bakmış gayrimüslimlerin giydiği şapka olduğunu görünce:

“Tü... Allah belasını versin, hancı beni uyandıracağı yerde yanlışlıkla gavuru uyandırmış” demiş.

DÖNME DOLAP

İstanbul’dan gelen bir yabancı Konya bağlarını gezerken dönme dolapta dönen atın kapalı gözlerini görerek, mal sahibine sormuş:

“Bu hayvanın gözlerini neye kapatıyorsunuz”, mal sahibi: “Efendim” demiş, “Hayvan hep aynı yerde döndüğünün farkına varmasın, uzun bir yola gittiğini zannetsin diye kapatırız.” Yabancı:

“Ya bu hayvanın boğazındaki

çan nedir?” diye sorunca, bu defa mal sahibi “Efendim, biz bahçede oluruz, hayvanın durduğunu farketmeyiz. Çan sesi kesilince durduğunu anlarız, o zaman gene gelir, kamçılar yürütürüz” deyince bu defa yabancı:

“İyi ama birader, ya hayvan durur da başını olduğu yerde sallarsa” der demez Konyalı bağ sahibi cevabı yapıştırmış:

“Aman hay beyim, senin gibi akıllı hayvanı her zaman nerde bulalım.”

YANDIM ALAMADIM BASMA

Eski oturak alemleri meşhurdur. İşte böyle bir oturak aleminde, içip kafayı bulan iki kafadarın biri o zamanın modası ile “yandım alamadım basma” giymiş oturak aleminin sakii mevkiindeki kadını pek beğenmiş ve arkadaşına “aman arkadaş ben bu avradı alıp kaçacam” diye zorladıkça arkadaş da: “Aman ahbabım burda ikimizi de öldürürler” diye mani olmaya çalışmış.

Oturak bitmiş, sabah olmuş kadını beğenen, ertesi gün sokakta mahalle arasında giderken aynı basma giymiş bir kadını bir komşudan diğerine girerken gördüğü için akşamki kadın zannı ile hemen oda eve dalmış, kadını kolundan tutmuş, sürüklemeye başlamış. Tabii kadın akşam oturaktaki kadın olmayıp, ehli namus bir kadın olduğu ve sırf aynı basmadan giydiğinden bir yanlışlık dolayısıyla bizim hovarda eve daldığından derhal hakkında

adli tahkikata geçilmiş, cürmümeşhut yapılarak mahkemeye sevk edilmiş.

Mahkeme sabahtan başlamış, öyleye kadar devam etmiş, bitmediği için öğle tatilinde ara vermişler. Öğleden sonra devam etmiş. Tabii suçlu mevkiinde bulunan bizim hovarda çok korkmuş kendi kendine düşünürmüş hani bu suçtan beni asmaya asmazlar amma 20 sene mi verirler, yoksa 30 sene mi verirler bilmem diye tasalanırmış.

Duruşma bitmiş, hakim hükmü tefhim etmiş:

“Sana eve girmekten, sarkıntılıktan 3 ay ceza verdik, amma bunun yanlışlıkla olduğu anlaşıldığından 2 ayını indirdik, 1 ay hapis yatacağın” der demez suçlu hakime hitaben:

“Sabahtan beri dın dın ettiğin buna mıydı?” diyerek arkada samiiin yerinde duruşmayı takip etmekte olan arkadaşına dönmüş: “Getir ülen yatağımı da şuna 6 ay yatıvereyim” demiş.

MALİYETİNİ DÜŞÜRÜVERİRİM

Gene Konya'nın pek sevilen nüktedanlarından biri birisine “Ağzına s...” dediği için mahkemeye mahkum edilmiş, cezası tecil edilmiş, mahkeme masrafları ile tazminatı yatırmak için icra dairesine gelmiş ve orda tanıdığı bir avukat arkadaşına yaklaşıp yatıracığı para 125 lira olduğu için: “Arkadaş bir ağzına s... demek 125 liraya mı çıktı” diye sorunca avukat latifeye mukabele

etmiş: “Evet, her şey gibi oda pahalandı. Bundan sonra ağzına dikkatli ol” demiş.

Nüktedanımız hemen cevabı yapıştırmış: “Yok... ben onu böyle bırakmam kimse yokken tenhada üç beş defa daha ağzına s... dedin mi maliyetini düşürüveririm.”

KONYALILAR HAFIZ OLURLAR DA...

Bir meclisde bulunanlardan biri Konyalıların aleyhinde bulunmaya başlamış ve “Birader, Konyalı değil mi bilirim. Konyalılar ... ..” der demez, Meclisteki Konyalılarından biri derhal atılmış:

“E... Konyalılar ne olmuş ... Konyalılar ne olmuş ...”

Bu sert çıkış karşısında rotayı değiştirmek mecburiyetinde kalan adam “Hiç...” demiş, “Hani, Konyalılar hafız olurlar da...”

TIRNAK KADAR ŞEY

Bir Konyalı hanım yanında yedi sekiz yaşlarındaki çocuğu olduğu halde otobüse biner ve bir yere oturup, yanına da çocuğunu oturtur. Biletçi bilet kesmek için gelince bir bilet parası verir. Biletçi itiraz eder, hanım der: “Çocuk büyük, ona da bilet alacaksınız hanım:

“Anak... Ak yavrum bu çocuğun neresi büyük mektebe gitmez, okumayı yazmayı bilmez, tırnak kadar şey hiç buna bilet olur mu?”

Biletçi aynı sertlikle devam eder: “Öyle ise hanım çocuğunu kucağına” deyince, Hanım:

“Anav, kazık kadar şeyi ben kucağıma nasıl alırım” diye cevap verir.

BUGÜNLERDE AĞARIP GİDEN

Araplar semtinde oturan bir Konyalı komşusu Hatice Apla ile bir meseleden dolayı kavga eder fakat öfkesini daha yenemediği için ve o anda da yakında bir düğüne gideceğinden öfkeli, öfkeli, hiddetli, hiddetli, söylenerek düğün evine gider, bir köşeye oturur hiddetinden ne sağa ne sola bakar, ve kavga ettiği Hatice Apla esmer olduğu için öfkeli, öfkeli söylenmesine devam eder:

“Seni Arap seni, ... Eşşek Arap seni, geberesice, Siydi Vak’asına uğrayasınca Arap seni” diye söylenirken, yanında oturan Iraz isimli komşusunun esmerden ziyade Araba yakın çehresini görür, görmez, kırdığı potu düzeltmek için:

“Aman hay Iraz Aba, sen de bu günlerde ağarıp giden” der.

AZICIKTA BABAYIN CANINA

Yörügün biri şehre gelmiş. Büyük abdestine çok sıkışmış Konya’da kunduracılar içerisindeki yüz numaraya hışımla girmek isterken durumu anlayan ve yörügün saflığını bilen bir kimse hemen önüne geçerek:

–“Arkadaş nereye giriyon, burası paraylan, parasız olmaz”.

Yörük bağırsaklarının şiddetli hareketi karşısında hem yerinde tepinir hem de “aman kaç kuruşsa vereyim arkadaş” Söylenirken

açık göz: “dakikası beş kuruş ... ve parada peşin” deyince, yörük çaresiz cebinden beş kuruşu çıkartmış ve yüznumaraya girmiş, bir müddet geçtikten sonra kapının önünde bekliyen açık göz yörüğün bulunduğu yüznumaranın kapısını çakmış:

“Hadi arkadaş, çık... Vakit doldu” deyince, yörük içerden yalvaran bir sesle: “Ne olursun arkadaş, başka param yok, azıcıkta babayın canına yapıyım” demiş.

***

Muhterem dinleyenlerim,

Şimdi de sizlere gene mahalli fıkralardan evliliğe ait iki fıkra anlatarak, sözlerime son vereceğim.

BİR ERE VARIVIR

Biçyemezli Ayşe Aplanın kocası ölmüş. Kadıncağız dul kalınca geçimini evinin arkasındaki bahçede sebze yetiştirmekle ve bunları satmakla geçinmeye başlamış. Fakat yetiştirdiği sebzeleri şehire pazara getirmek bir mesele ne yapsın her gün bir komşusunun vasıtasına, arabasına, atına, eşeğine, bu sebzeleri yükletir ve şehre getirirmiş. Bir taraftan da bu şekilde komşularını taciz etmek ve onlara yük olmak istemediğinden bir vasıta almak için para biriktirmiş.

Böylece bir eşek alacak kadar para biriktirmiş ve bir sabah artık pazara sebze satmak için değil de eşek satın almak için gitmek üzere yola çıkmış yolda karışısına bir komşusu rastlamış ve sormuş:

“Ayşabla, böyle sabah sabah yüksüz nere giden”

-“Aman Fadim, kaç senedir başkalarına yük olmaktan usanmış. Üç beş kuruş biriktirdim. Yükümü daşımak için bir eşek satın alacağım” deyince, komşusu Fadime Hanım:

“Aman hay Ayşabla, eşeği ni-decen bir ere varıvir, tamam” demiş.

DOKUŞ EŞEK TEN DE İYİ

Gene kocası ölen dul kadınlardan biri dokuz tane eşek satın almış. Bu eşekleri besler kiraya verir ve bunların geliri ile geçinirmiş. Bir gün Ahmet isminde yaşlıca bir talipcisi çıkmış, Allah’ın emri ile bu Ahmet Ağa ile evlenmiş. Aradan birkaç gün geçince komşusunun biri gelip, kendisine sormuş:

-“Ahmet Ağa’m la iyi misiniz?, nasıl?” deyince, dul ve dokuz eşek sahibi kadın hemen:

-“Aman, pek iyi, dokuz eşekten de iyi” diye cevap vermiş.

***

Muhterem dinleyicilerim,

Sözlerime son verirken buraya kadar gelmek nezaketini ve sözlerimi sonuna kadar dinlemek sabrını gösterdiğiniz için hepinize çok çok teşekkür ederim.

KAYNAKLAR

- Ahmet Çelik, Hamdizade Abdülkadir (Erdoğan) Konya Fıkraları, Akademik Sayfalar, 19 Kasım, S. 30, s. 480.
Fakir Usman, “Fıkra ve Konya Fıkraları”, Yeni Konya, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11 Haziran 1971.
Fakir Usman, Konya Fıkraları Konferans notları.
Serdar Ceylan, “Hacı Muhasip’den Fıkralar”, Akademik Sayfalar, 24 Şubat 2016, C. 16, S. 5, s. 76-80.

GERİDE KALANLARIN GÖZÜYLE

Av. D. Serpil
PARLAK

1 987 yılında kaybettiğimiz babam Fakir Usman, mizahı seven esprituél kişiliğinin yanı sıra her zaman güler yüzlü, sonsuz hoşgörü sahibi ve sabırlı bir insandı. ölümünün ardından 30 yıl gibi bir süre geçmesine rağmen onu tanıyanlardan şu an hayatta olan kişilere sorulduğunda üç kelimeyle **“Ne insandı yah”** cevabını verdikleri ve bu şekilde anımsanan bir kişiliğe sahipti.

Soyundan geldiği **“çelebîlik”**, kelimenin tam anlamıyla ruhuna işlemiştir. “Tevekkülü taallah” ondan sık duyduğumuz bir cümle idi. Dünya malına çok da değer vermeyen, büyük küçük hiç kimseyi kırmayan karıncayı dahi incitmekten çekinen bir insandı.

Babamın gazetecilik, fıkra ve şiir yazarlığının yanı sıra az bili-

nen bir yanı da müziğe olan sevgi ve ilgisi idi. Özellikle Türk sanat müziği ve Türk Halk Müziği Konya Türkülerine meraklı idi. Arif Şahap⁽¹⁾ isimli hocadan keman dersleri almış, gençlik yıllarında o dönemin bir anlamda eğitim kurumu olan Halkevinde de müzik çalışmalarını sürdürmüştür. İyi derecede keman çalan babam, Türk Sanat Müziği klasik eserlerin notalarını İstanbul’daki evlerinden temin ederek icra ederdi.

Müzikle olan yakınlığından olsa gekeki ki şiirlerini topladığı **“Saçlarım”** isimli kitabının dışında beste yapılabilecek nitelikte 1942-1986 yılları arasında yazmış olduğu şarkı sözleri ve dörtlüklerini bir defterde toplamıştır.

(1) Editör Notu: Arif Şahap Öktem, Rumi 1320 yılında doğdu, babası Şahabettin Çelebidir. Konya Erkek Muallim Mektebi Müsiki öğretmenlerindedir.

Dr. Arif
USMAN

BABAM AV. FAKİR USMAN HAKKINDA

Babam muhlis kişiliği, sanatsal hassasiyetleri ve hoş sohbeti ile gönülleri kazanmış bir insandı. Türk Sanat Musikisi'ne ve özellikle fasıla büyük bir düşkünlüğü vardı. Oldukça fazla sayıda fasıl plağı olup, Pazar günleri fasıl dinlerdi. Müziğe karşı çok yetenekliydi ve kendisi de keman çalardı. Hatta zaman zaman ablam ile birlikte çalarlardı.

Tiyatroyu çok severdi. O yıllarda turne ile Konya'ya gelen hemen hiçbir tiyatroyu kaçırmaz ve annemle birlikte mutlaka giderlerdi. Edebiyata ve okumaya da düşküncüydü. En çok da şiire... Kendisi şairdi. Özcesi sanatçı bir ruha ve kişiliğe sahipti.

Oldukça faal bir insan olup,

toplum içinde konuşmayı, özellikle fıkra anlatmayı çok sevdi. Aslında fıkrayı çok sevdi demek daha doğru olur. Fıkra anlatmaktan büyük zevk alırdı. Yeni duyduğu fıkraları fıkra defterine kaydedirdi. Kendisinin fıkraları numaralandırarak kaydettiği bir **fıkra defteri** vardı.

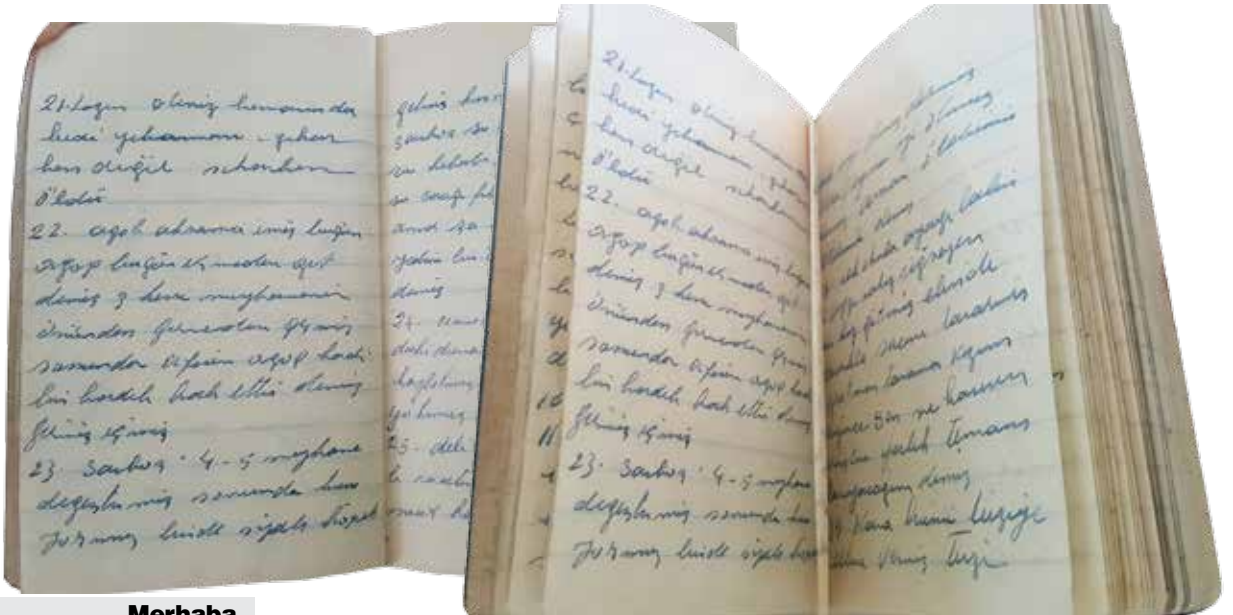
Sakin ve duygusal yaratılıştı, asla asabi ve herşeye kızan birisi değildi.

Okul hayatımız boyunca gerek ablamın gerekse de benim eğitimimiz ve derslerimizle yakinen ilgilenmiştir.

Bizlere her zam an her konuda destek olan, açık görüşlü, aydın hoşgörülü ve sevecen bir babaydı.

Ruhu şad olsun.

Av. Fakir
Usman'ın fıkra
defteri.

DEDEM FAKİR USMAN

Tuba PARLAK

Dedemi kaybettiğimizde henüz 6-7 yaşlarındaydım, o yüzden aslında kendisini tanımaya pek fırsatım olmadı. Vefatının ardından annem Serpil Parlak ve babam Ali Saim Parlak'ın hikayelerinde tanıdık dedemi ben ve kardeşim Esra Parlak.

Benim ismimi dedem koymuş.

Babam kendisi de erken yaşta babasını kaybetmiş bir insan olarak dedeme büyük sevgi ve hürmet duyar, çok "muhterem bir insan" olduğunu söylerdi hep. Belki de en tarafsız görüş olarak en kıymetli olan da budur.

Annem çalıştığı için bizi anneannem büyüttü. Dedemin kütüphanesi ve anneannemin dikiş makinesine ev sahipliği yapan arka odada uyuturdu beni. Kendi de en çok orada olduğundan ben de çoğunlukla o odada olurdum. Raflardan dedemin kitaplarını alıp oynamama izin vardı. Uslu bir çocuktum zaten, eşyaya zarar verme huyum yoktu. Okumayı bilmiyordum henüz ama kitapları karıştırırdım. Anlamaya çalışırdım yazı denen şeyin ne olduğunu. Uzun süre şekillere bakarsam okuyabileceğimi düşünüyordum belki de... Bu anlardan birinde, sanırım durumu fark ettiği

için, bir gün okumayı öğreneceğimi ve kitap okuyabileceğimi söyledi bana anneannem. Raflarda o kadar çok kitap içlerinde o kadar çok yazı vardı ki, korkup "hepsini okumayı nasıl öğreneceğim anneanne," diye sormuştum. O da gülmüştü. Soruma cevap istiyordum ama. Okuldan korkmuştum. Aynı soruyu bir akşam dedeme de sordum. O da ben okumayı söktükten sonra

Av. Fakir Usman (1926 - 1987)

Merhaba
Akademik Sayfalar

beraber okuyacağımızı söyledi. Maalesef bu olamadı. Ama o an o cevabıyla korkum geçmişti.

Dedem onlarda uyuduğum -arada onlarda kalırdım, aynı binada altı üstlü otururduk- bir gecenin sabahında, bir Pazar günüydü sanırım, yoğun ısrarım

sonucu kahvaltı için bana simit almak üzere evden çıktı ve bir daha dönmedi.

Kendisi katarakt hastasıydı. Kazanın kendi görme yetersizliğinden mi yoksa ona çarpan dolmuş şoförünün ihmalinden mi gerçekleştiğini hiç öğrenemedim. Sanırım içimizde kinle büyümemizi istemediler.

Onun gidişinden sonra hiçbir şey eskisi gibi olmadı. Ama dedem giderayak bana hayatta hiçbir şey için ısrar etmemeyi öğretti.

Dedemden bana sanat sevgisi miras kalmış. Annem böyle söylemişti. Hepimize ortak mirası ise Türk Sanat Musikisi sevgisi... Kendisi, dünya üzerindeki fiili varlığı sonlandığından beri "ah rahmetli bu şarkıyı ne de severdi," cümlesiyle hayatlarımızda hoş bir seda ile baki kaldı.

Nurlar içinde uyusun

